Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

CELLA SERGHI

GENȚIANE

LITERA®

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

I

Colegii se îmbulzeau în jurul ei.

– Bravo, Rada, ai luat examenul!

Era aprinsă la față, bătăioasă.

– N-am câștigat la loterie!

– Examenul e o loterie, orice ai vrea să spui.

– Și cei trei ani de muncă, ce sunt?

Pe scenă, nefardat, chipul ei de țărancă bălaie părea spelb. De aproape, îi regăseam fruntea boltită, fața cu reliefuri sculptate, pielea cu reflexe sidefii. Parcă din fiecare unghi bătea altfel lumina pe obrazul ei. Părul, legat de o parte și de alta a urechilor, ca două pămătufuri de ras, lucea în diferite nuanțe aurii și-i dădea un aer copilăros și agresiv. Ochii, apoși, aveau culoarea lacului în care se oglindesc frunzele, pe care îl înverzesc algele. Gâtul se întindea ca un nufăr când vrea să ajungă la suprafața apei. Sânii, strânși prea tare de pieptarul rochiei, se umflau de parcă inima obosită, după urcuș, își căuta ritmul obișnuit. Încinsă cu un cordon de catifea neagră, talia era îngustă și rochia verde se înfoia pe un jupon scrobit. „Nu știe să se îmbrace", spunea Agata, „n-are pic de gust și calcă apăsat, ca un căluț de munte!" Acum, cu tocuri înalte, părea mai zveltă, iar autoritatea cu care strigase studentului: „Jos de pe scenă, Florea, am să joc eu rolul tău!" îmi tăiase respirația.

Libris.ro Respect pentru oameni și cărți

– Mi-a plăcut curajul dumitale, i-am spus, lăsându-i libertatea de a mă recunoaște sau nu.

– Nu știu dacă se poate numi curaj.

– În orice caz, ai jucat o carte mare! interveni Lia, ostilă.

– Mi-am jucat viața.

– Sacrificându-l pe Florea?

– Are proptele, altfel n-ar fi îndrăznit să vină la examen direct de la cârciumă.

– Ești totdeauna bine informată!

– Mă informează mirosul de țuică. Florea trăsnea!

– Nu era un motiv să-l faci de râs.

– N-avea dreptul să-mi dea peste cap examenul.

– Ai sărit peste cal, Rada.

– Eram în plină cursă. Săream peste obstacole. Nimeni n-avea dreptul să-mi stea în cale. Nimeni…

Ochii îi sticleau de furie reținută. Și parcă ar mai fi vrut să spună ceva, când apăru o fată cu părul scurt, auriu, grațioasă, fragilă și albă, ca o figurină de porțelan. Ochii rotunzi de culoarea pervinței împrăștiau o lumină albăstruie pe fața ei de copil.

– Sabina!

Cu bucuria navigatorului rătăcit, căruia îi apare neașteptat pământul, Rada o luă în brațe.

– Îmi pare rău că am întârziat! i-am spus Liei pe drum, căutând s-o îmbunez.

– N-ai pierdut nimic, eu am fost într-o dispoziție execrabilă. Fata asta mă scoate din sărite.

– Rada?

– E neinteresantă, crede-mă! Și, cu tot acest teatru în teatru…

– Are stofă de regizor, orice-ai vrea să spui.

– Are tupeu. N-ai văzut? A îndrăznit să-l dea pe Florea deoparte și să joace în locul lui. N-are simțul ridicolului. În fiecare an, la examen, își pune pantofii de lac, cu tocuri înalte, ascuțiți, ca de mort, și calcă pe scenă ca o îmblânzitoare de lei. Nici nu

s-a sinchisit de comisie. Nu știu dacă ai fost în sală când a întrebat-o președintele dacă e convinsă că așa trebuie interpretat rolul. I-a răspuns: „Eu nu sunt actor, sunt regizor". Studentă în anul trei, și se crede regizor! Ei bine, nu vreau să fiu actriță într-un teatru în care Rada Ionac o să fie regizor! Renunț la Institut! Mă retrag…

– Acum, când ai intrat în ultimul an?!

– Nu știu dacă am intrat și nu mă interesează. S-au adunat prea multe. Nu mai suport. Am alergie când o văd. Și-am tot văzut-o, trei ani! Zi de zi! Îmi ajunge!

– Dar studentul acela… Florea, de ce o fi întârziat?

– Habar n-am! Aseară am băut câte un șpriț împreună. Dar nu era nici douăsprezece când m-a condus acasă. S-o fi întâlnit pe urmă cu un prieten? S-o fi întors la cârciumă? Nu știu! Dar vina o să cadă pe mine! Eu sunt capul răutăților. Fată de general, ce vrei! De fiecare dată când se întâmplă ceva, își aduc aminte că tata a fost general. Anul trecut s-a sinucis un student. Cică din cauza mea. Femeie fatală, ce zici?!

Despre conflictul pe care îl avusese cu Rada la începutul anului, în legătură cu acel student, nu mi-a vorbit. Se pare că Lia n-a fost la incinerarea lui, iar când și-a manifestat indignarea față de gestul pe care îl făcuse, Rada i-a tras o palmă.

– Eu nu știu cine i-a băgat în cap că trebuie să intre la Institut. O felcerită. Anul trecut, după examen, Cirus a sfătuit-o să renunțe sau să repete anul. Ce crezi că a făcut? A plecat, ca soră, cu o echipă de filmare. Cirus era regizorul filmului: Luchi, borțoasă, voia să știe ce se întâmplă pe platou și a trimis-o pe Rada. „Ochii și urechile lui Darius." Numai că Rada s-a încurcat cu operatorul și a fost expediată înapoi, la București, *tambour battant*. Era în anul doi la actorie, m-am pomenit cu ea în anul trei la regie. Dar, ce vrei? Așa se poartă acum, să fii coada vacii! Se tot gargarisește c-a venit de la țară. Dar nu spune c-a nimerit la școala de pe Șoseaua Kiseleff, frecventată de copii aleși pe sprânceană. Noi veneam cu guvernantele, pe ea o însoțea un câine ciobănesc. Stătea de strajă de la opt dimineața până la prânz. În

recreație, împărțea cu el felia groasă de pâine cu magiun. Dacă îi spunea: „Vezi că te-ai mânjit", dulăul se ștergea cu laba pe bot. Vorbea o moldovenească pe care aproape că n-o înțelegeai.

– Câinele, vorbea?

– Numai că nu vorbea! Înțelegea absolut tot și o păzea ca un îndrăgostit. Cine ar fi îndrăznit să se atingă de Rada fără să-i sară dulăul în spate?! Directoarea a vrut s-o dea afară din școală. A intervenit tata. Știi ce om era!

Îl cunoscusem în preajma războiului la redacția *Vieții Românești*. Înalt și drept ca un brad, blând și plin de omenie. Lia venise să-l ia. Generalul mi-a prezentat-o:

– Fetița mea, Lia. Scrie versuri.

Avea șaisprezece ani. Părul negru, inelat, ca o căciuliță de astrahan, și un aer sprințar.

– Aș vrea să public. Dacă ar interveni tata...

A intervenit tata, auzeam ca un ecou. Dar acum era vorba de Rada.

– De ce a fost nevoie să intervină tata?

– Ca să n-o dea afară din școală. Din toate școlile. L-a insultat, închipuie-ți! O proastă de la țară îndrăznea să-l insulte pe maiorul Arcaș. Îl ții minte, parcă era un pretor roman.

– Ei, cum?! Mi se părea într-adevăr de necrezut.

– I-am spus că mama ei e spălătoreasă. De fapt, era chelneriță. Mare scofală! Și ea mi-a răspuns: „Tatăl tău e de carton". Îți închipui cum m-am înfuriat!

– În ce clasă erați?

– Într-a treia primară. Într-a patra, n-a mai venit, și-apoi n-am mai văzut-o. Am întâlnit-o prin '45, la Spitalul Militar. Era soră. Primul meu logodnic, medic chirurg, când l-am întrebat ce părere are despre ea, mi-a răspuns, strâmbându-se cu haz: e fecioară!

Îmi aminteam că și Agata Plopeanu, care la început era încântată de Rada, mi-a spus într-o zi cu năduf: „Închipuie-ți că e fecioară. Nu știu dacă mai sunt zece în București și una a nimerit la mine!"

– Ce destin! continuă Lia. În '46, când mi-am luat bacalaureatul și am vrut să intru la Conservator, s-a opus mama... M-am înscris la Filosofie și după doi ani m-au scos: origine nesănătoasă. Am intrat la Institut, ca să mă pomenesc colegă cu Rada Ionac... Și cu alți proaspăt alfabetizați. Din cauza lor a renunțat Cirus la Institut. Dar azi l-am văzut în sală. Vorbea cu președintele. Sunt sigură că a venit pentru Rada. Dar găsesc că am vorbit destul despre ea. La început se mulțumea să se ocupe de gospodăria clasei. Să umple călimările, să șteargă tabla. Acum... dar ce să mai discutăm? Ai văzut-o... S-a întors lumea cu susul în jos! Cirus, celibatarul convins, s-a însurat cu o fată venită nu se știe de unde. Nimeni nu știe ce hram poartă această Luchi. Se pare că a cunoscut-o la Agata Plopeanu. Trăia cu Bobby. Știi ceva despre asta?

– Nu știu nimic.

Azi am întâlnit-o pe Rada pe una dintre acele străzi bolovănoase care urcă spre stadion. A apărut din spatele unei căruțe încărcate. Somiere, dulapuri, mașină de cusut, de gătit, burlane și nelipsitul cazan de rufe.

– Se mută Sabina! mi-a strigat, în loc de bună ziua, familiar, fără s-o surprindă prezența mea, convinsă de importanța evenimentului sau a personajului care se muta.

O femeie înaltă, cu fața veștedă, dar cu ochii tineri, vii, surprinzător de senini într-o zi mohorâtă, își desfăcu șorțul și, sprintenă, urcă în căruță. Aș fi vrut s-o întreb dacă nu cunoaște pe cineva care croșetează pulovere. Dar căruțașul, nerăbdător, dădu bici cailor.

Rada căuta s-o scuze pe Sabina că nu și-a ajutat mama.

– A fost bolnavă. Iar când i-am arătat peticul de hârtie cu adresa pe care o căutam: E chiar mama Sabinei. Dar noua adresă n-o știu exact. O știe Sabina.

Și, ca să mă convingă să intru:

– În camera ei nu s-a mișcat nimic. Am lăsat pe mâine...

Nu știu dacă țineam s-o cunosc pe Sabina, dar nu voiam să mă despart de Rada. Din ziua examenului, intrigată de tot ce-mi

Libris.ro Respect pentru oameni și cărți

spusese Lia, care într-o criză de nervi mărturisise că Rada i-a tras o palmă – fără să dea alte amănunte –, am tot întâlnit oameni care mi-au vorbit despre ea.

– Sabina e studentă la Institut?

– Nu. E pictoriță, sculptoriță. Din păcate, nu lucrează, n-are timp.

– Cu ce se ocupă?

– Umblă prin fabrici să descopere talente, organizează expoziții de pictori amatori, răspunde „prezent" oriunde e nevoie…

Și deodată, neașteptat:

– Noi ne-am mai cunoscut, nu știu dacă vă aduceți aminte, un mic sanatoriu pe Batiștei. Eram soră.

Și, fără s-o intereseze răspunsul meu, a deschis ușa.

– Aveți grijă, e întuneric.

Câteva trepte coborau în subsol. Se auzeau în limba germană cuvinte pasionate, disperate.

– Moissi… Marele Moissi… șopti Rada cu evlavie și, apăsând pe clanță, îmi făcu semn să intru.

Patefonul era așezat pe un scaun cu rezemătoare, în mijlocul odăii aproape goale. Alături, pe un scăunel de bucătărie, Sabina privea vrăjită ultimele învârtituri ale discului. Într-un fotoliu de pai, cu o măsuță în față, lângă fereastra care dădea spre trotuar, un tânăr fuma…

Rada mi-a telefonat azi și mi-a spus că a citit cartea mea.

– Sabina a găsit-o undeva în Moldova, la un anticar. I-ar face plăcere să-i scrieți o dedicație. Aș putea să trec după-amiază la șase și un sfert? Am o clientă chiar pe strada dumneavoastră, îi fac penicilină.

A venit fără nici o clipă de întârziere. Avea o sacoșă plină, grea.

– Geantă de moașă, mi-a spus, dar ce să fac, plec dimineața și mă întorc seara acasă. Când am gărzi de noapte, mă duc dimineața direct la Institut. Dar acum sunt în vacanță. În toamnă, poate, mă mut la cămin.

– E mai bine?

– Raiul pe pământ! Ce grijă au studenții? Din păcate, nu apreciază. Parcă totul li se cuvine.

– De ce n-ai intrat de la început la cămin?

– Când faci gărzi de noapte, nu poți să stai la pension. Alerg de la un capăt la altul al orașului. Agata spunea despre mine: „Rada e ultimul tramvai cu cai". Și, căutând un loc pe cuier, ca să-și agațe haina: Ce de lucruri!, cu tonul cu care ar fi spus: „Ce de boarfe!" Nu se prăfuiesc? Îmi închipui că nu le puneți pe toate în aceeași zi!

Când a intrat în hol, a deschis ochii mari.

– Adevărată expoziție de pictură.

– Nu-ți place?

– Trebuie să mă uit la fiecare în parte. Dar de ce atâtea?

– Îmi place pictura.

– Sau iscălitura?

Deci Lia are dreptate, Rada e agresivă. Agata spunea că e deșteaptă, dar otova, nu are simțul nuanțelor, nu are cei șapte ani de-acasă.

– Când cumperi o carte, nu te interesează autorul?

– Mi-a fost destul de greu să mă deprind. Mă mulțumeam cu titlul. Cât despre pictori… prima dată am văzut *Carul cu boi* pe un pachet de ciocolată. Dar câți ani au trecut până să aflu că e de Grigorescu! Pe Gioconda, doamna Emilia – nevasta șefului gării – o ținea deasupra patului ca pe o icoană. Când se uita în oglindă, mă întreba: „Nu-i așa că am surâsul Giocondei?" Aveam șase ani și eram singurul ei spectator. În fața oglinzii, se adresa unui personaj invizibil, îi spunea Torwald. Eu credeam că așa îl cheamă pe șefu'. Alteori parcă se certa cu el și-i spunea Răzvan. Pe doamna Emilia o chema uneori Nora, alteori Vidra. Ardei stătea în două labe, afară la fereastră, și privea. N-avea voie să intre. Băga botul în geam și jurai că înțelege fiecare cuvânt. În lunca Siretului strigam: „M-au pângărit păgânii, da!", dar fecioara din Soveja tot fecioară rămânea.

– Și atunci ai hotărât să te faci artistă?

– Cred că e un vis mai vechi. Dacă am şti ce visează copiii în fașă! Dar despre primii ani nu ştim nimic. Ai mei sunt sigură că s-au petrecut în blesteme. Mama păcătuise cu Manole Ionac şi, de ruşine, a plecat la Bucureşti să nască. „Dacă faci băiat, vii înapoi şi te iau de nevastă, i-a spus, dacă e fată să nu te mai văd!", şi fată a fost. Mama, cu mine în braţe, nu găsea de lucru. Aveam un an când a venit fratele ei, Savelucă, şi m-a luat la Iaşi. Era maşinist-electrician la teatru. Când nu mă lăsa pe la vecini, mă lua cu el şi mă ţineau în braţe artistele, până le venea rândul să intre în scenă. Sigur că despre acele vremuri fericite nu îmi aduceam aminte, dar mă lăudam: „Sunt din Bucureşti, am fost cu trenu' la Iaşi, artistele m-au ţinut în braţe!" Poate că aşa se explică prestigiul meu printre ceilalţi copii. Aveam o prietenă, Nonuţa. Era surdomută. Nu s-a născut aşa, a rămas surdomută după o boală grea. Numai pe mine mă înţelegea. Îi povesteam prin gesturi tot felul de întâmplări şi o făceam să râdă. După serbarea de sfârşit de an, veneam cu copiii şi repetam „spectacolul" în faţa ei.

Rada umbla prin casă şi cerceta tablourile, cărţile, lucrurile…

– Jumătate din ele le-aş scoate…

– Le-ai pune pe foc, domnişoară Rada?

– Dacă mi-aţi da mână liberă, aţi câştiga spaţiu, aer, lumină.

Şi degetul ei trecu peste consola de marmură de deasupra caloriferului.

– De câte ori nu şterg praful, primesc musafiri.

– Eu sunt o maniacă a curăţeniei. Olga spunea: „Lângă un gard să stai, dar să mături". Olga e mama. Şi pe urmă spitalul. O soră trebuie să fie ordonată, pedantă.

– Nu ţi-a plăcut meseria?

– Am luat-o în serios. Spitalul era viaţa cea de toate zilele. Nopţile de gardă te leagă zdravăn. Dar şi nevoia de evadare e puternică. Legată cu odgoane de fiecare pat, visam că sunt liberă, că dansez, cânt şi declam…

– Erai sigură că ai talent?

– Nici azi nu sunt sigură. Dar investiţia pe care am făcut-o e prea mare. Am urcat prea multe trepte. Sau le-am urcat prea

greu. Anul trecut, când Cirus a vrut să ne convingă pe câţiva dintre noi să renunţăm, Romi, fost hamal în port, i-a răspuns: „Acum, după ce m-am împrietenit cu Molière şi cu Cehov, cu Delavrancea şi Caragiale, nu mă mai despart de ei, chiar dacă rămân toată viaţa regizor de culise".

– Şi l-a convins pe Cirus?

– Noi am rămas în Institut, el a plecat. Dar el se poate întoarce oricând, pe când noi… Nu ştiu cum să vă explic. Nu pot să uit zâmbetul ironic al Agatei când i-am spus că pe bunicul îl chema Gheorghe Sete. „Sete?! O fi fost vreun însetat în neamul vostru." „Cu siguranţă", am răspuns. „Flămânzi au fost mulţi. Trebuie să fi fost şi un însetat. Poate un însetat de carte." Răspunsurile mele o scoteau din sărite. Era obişnuită să tac. Când răspundeam, se uita la mine cum m-aş fi uitat eu la Nonuţa, dacă ar fi început să vorbească.

– Totuşi, la început v-aţi înţeles foarte bine! Erai cea mai bună soră. Cum te-ai decis s-o urmezi pe Agata când a ieşit din spital? Îmi închipui că ai ţinut mult la ea.

– Boala îi umanizează pe oameni, şi orice om sănătos e superior unui bolnav. Mai ales sora. Ea are în mână pâinea şi cuţitul. Agata, bolnavă, era dulce, blajină, generoasă. „Ai să vii la mine şi ai să ai odaia ta." După atâţia ani de dormitor comun, în sfârşit, o uşă pe care s-o încui, s-o descui, să fii singură măcar când dormi. Fiul ei, Boby, era de vârsta mea. Mă puteam folosi de cărţile lui de şcoală, de meditatorul lui. Dar marea ispită era biblioteca. Cum să-ţi închipui ce-nseamnă o bibliotecă atunci când niciodată n-ai avut o carte a ta, un loc unde s-o pui?!

– Şi de ce v-aţi despărţit, cu ce te-a supărat?

– M-a luat să-i fac masaje, s-o îngrijesc pe Muca, şi am devenit fată în casă, fată la toate, dar nu chiar la toate, cum ar fi vrut…

Şi, revenind la cartea mea:

– Vreau să-i fac o surpriză Sabinei.

– E o prietenă din copilărie?

– Aş putea spune că, în ziua în care am cunoscut-o, s-a terminat copilăria mea.

– De ce tocmai atunci?

– Când am plecat de la țară, n-aveam nici nouă ani împliniți și eram îndrăgostită de învățătorul meu. Când l-am revăzut, mi-a spus că-i însurat. Aveam aproape cincisprezece ani.

– Prima dragoste, prima decepție!

– De ce zâmbiți? Spuse așa, în rezumat, întâmplările sunt neinteresante și chiar caraghioase. Dar dacă ați cunoaște viața mea… E greu să scrii o carte?

– Tot așa cum ar fi să încălzești o piatră, ca să-i dai viață. Sau să redai marea pe o pânză sau într-o bucată muzicală.

– Cirus Hotaru pretinde că faptul de viață nu se repetă. Cum nu se repetă forma exactă a unei frunze.

– Cirus poate susține și contrariul, cu aceeași convingere.

– Nu credeți în sinceritatea lui?

– Cred în inteligența lui, în pasiunea lui pentru teatru. Dar de ce nu stai, Rada?

– Prea multe fotolii și prea moi.

– Totuși ai să găsești unde să stai, până îți fac o cafea.

– O fac eu. Nu sunt obișnuită să fiu servită. Mă descurc singură de îndată ce intru într-o casă. Să vedeți cum găsesc bucătăria.

– E o chicinetă lângă baie.

Când a intrat, s-a uitat peste tot cu ochi critic.

– Toate rafturile ar putea fi camuflate, ascunse, cu o ușă glisantă.

– N-am nimic de ascuns.

– Vorba vine.

Am roșit, fără să știu de ce. Începeam s-o înțeleg pe Agata când spunea: „Când Rada îți dă o replică, parcă-ți dă cu ceva în cap".

– Cafeaua e aici!

Se bucura, descoperind tot ce-i trebuie.

– Agata spunea: „cafea" sau „cafea-cafea", și eu trebuia să înțeleg care e considerația pe care o dădea musafirului, locul lui în

ierarhia valorilor. „Cafea" însemna năut. Când ați venit în vizită, v-am oferit „cafea-cafea".

Și, punând mâna, cât ai clipi, pe coada ibricului:

– Niciodată nu mi-a dat în foc.

– Mie, totdeauna…

– O soră n-are voie să fie distrată. Scriitorii sunt cam răsfățați și-și iubesc personajele. De exemplu, eroina dumneavoastră e cochetă, frivolă. Când era mică, îmi plăcea. M-a emoționat întâmplarea cu scăunelul pe care fetița de cinci ani îl pune în capul unui copil din vecini și nu mai reușește să-l scoată. E ușor de spus: pozne de copii, dar spaimele copiilor, din care rămâne întotdeauna ceva, o neliniște, un sentiment de vină… Se uită, dar nu se pierde și iese la iveală când nu te aștepți.

Și despre fata asta, despre Rada, Lia spune:

– E o proastă.

Iar Agata:

– Deșteaptă, dar otova!

Cirus Hotaru, când l-am întrebat de Rada, a strâns buzele misterios, a zâmbit încurcat:

– Rada e Rada!

Iar Luchi, atotștiutoare:

– Păcat că n-a rămas soră. În spital, cu bonetă albă, între paturile albe și pereții albi, îi stătea foarte bine. Un Saint-Bernard are nevoie de zăpadă – pe o stradă din București e greoi, te sperie. Un ghid care se cațără pe munți are farmec, virilitate. Într-un salon, în smoching, este stângaci, ridicol…

– V-ați supărat? mă întreabă Rada, interpretând greșit tăcerea mea. N-am spus că nu mi-a plăcut cartea, doar că n-ați cunoscut sărăcia.

A stat la mine până la ora când trebuia să facă a doua injecție de penicilină. Aproape trei ore mi-a povestit despre primii ani ai copilăriei. Eu încercam să înțeleg de ce satul pe care l-a părăsit a devenit pentru ea paradisul pierdut…

Era așezat la poalele unui deal. Priveliștea de pe peronul gării era dealul acoperit cu păduri și vii. Linia ferată trecea prin fața

satului. În spatele lui era lunca Siretului. Când se retrăgea apa, lăsa în urmă pământ mâlos, peștii descoperiți se zbăteau, copiii intrau în noroi și-i luau cu mâna. Prin bălți, rațe și gâște sălbatice. Dacă porneai din gară, pe un drum lat, mai lat decât drumurile obișnuite de țară, dar cu tot atât de mult colb și cu șanț de o parte și de alta, urcai pe o pantă destul de dreaptă spre platoul numit Dealul Viilor. Acolo era așezată biserica. Mare, de piatră, cu două turnuri, o adevărată mândrie a satului. Clopotele nu erau în curte, ci în turn. În stânga și în dreapta altarului, geamurile înguste erau pictate atât de frumos, că în timpul slujbei, când soarele pătrundea prin sticlele colorate și ajungea până la altar, făcea jocuri de lumini și umbre de la care nu-ți mai luai ochii. La intrarea în biserică, pe o scară în spirală, urcai pe un podium cu grilaj de lemn. Acolo se afla corul, acolo cânta Gheorghieș și de acolo îi plăcea Radei să arunce cu pietricele.

În curtea bisericii era cimitirul. Și Radei nu i se părea drept ca unele morminte să aibă flori, să fie îngrijite, iar altele, nu. Lua flori de unde erau prea multe și le punea unde erau puține sau deloc. Dar mai mult ca oriunde îi plăcea la Gheorghieș în curte. De ce ziceau oamenii de Gheorghieș că e sărac? Avea leagăne și scrânciob, o roabă și căruță cu un cal. Și în curtea lui ba se făcea bulion, ba se spălau rufe și puteai să te bălăcești în clăbuci. Erau șapte copii. Unul aducea vreascuri, altul punea ceaunul de mămăligă, unul își făcea lecțiile, altul dregea gardul sau punea doaga la butoiul de varză. Gemenele erau ca niște păpuși.

Mama Rozalia n-avea copii. Casa ei era ca un pahar bine spălat. Dintr-o tindă intrai în odaia mare, pe stânga, unde dușumeaua era vopsită cu roșu-închis și dată cu gaz și untdelemn. Pe masa rotundă din mijloc, pe ziare, se uscau flori de tei, pe bufet – flori de salcâm. Mirosea ca pe câmp. Pe perete atârna un tablou: *Tăierea capului lui Mihai Viteazul pe Câmpia Turzii*. Dar nimeni nu știa de ce i s-a tăiat capul lui Mihai Viteazul și unde e Câmpia Turzii. Pe dreapta era o cameră micuță, cu rafturi pline cu borcane cu dulceață și turtă dulce. Și Rada avea voie să ceară orice-și

dorea. Și chiar un pui dacă ar fi vrut, i l-ar fi tăiat și l-ar fi pus pe frigare, numaidecât.

– N-am avut noroc să am și eu o fetiță ca tine! ofta mama Rozalia.

– N-am avut noroc! se văita Olga. Cântam într-un restaurant de vară. Îmi plăcea să cânt! Și m-a încântat Manole Ionac. Trăgea un picior și tușea. Și se lăuda: „Vino să vezi ce frumos e la noi. Nu-i un sat ca oricare. Nod de cale ferată. Trenurile vin, pleacă".

– Vreau să cânt! se apăra Olga.

– Ai să cânți!

N-a cântat. A servit clienții, a spălat vasele, munți de farfurii și de pahare.

– Dacă n-ai noroc, poți să te măriți și cu domnul Moldovei! spunea Olga. Ștefăniță era mai rău ca taică-tu. Și Tana era fiica lui Neagoe Basarab.

– N-am avut noroc! spunea și șeful gării, când mă lua în brațe. N-am avut noroc să am o fată ca tine!

– Nici tata n-a avut noroc, voia să aibă băiat…

Șeful râdea zgomotos, ca oamenii grași. Era un om înalt, arătos, pântecos. Cu o față rumenă, voioasă, ca reclama de bere lipită de perete în restaurant. Avea mâinile mari, grase și moi.

În biroul lui, Rada n-avea voie să intre prin ușa din față. Dar dacă, din restaurant, trecea în casă și de-acolo prin curte, putea, ocolind gara, să intre pe peron. Și de aici, fără s-o vadă tata, se strecura la nenea șefu' în birou. Odată, când era mică – despre toate câte s-au întâmplat până-n ziua când a început să învețe tabla înmulțirii, Rada vorbea la trecut –, și-a scos rochița, cămășuța, pantalonașii, le-a pus pe spinarea lui Ardei și a intrat goală în biroul șefului gării. Șeful a suit-o pe masă, a înfășurat-o în banda de telegraf, apoi a poruncit câinelui:

– Hai, du-o acasă, Ardei! Du-o degrabă, că, uite, vine trenul și o vede lumea și ne facem de râs. Sau, mai bine, du-o acasă la mine! Ai priceput? Răduțo, fă-l tu să priceapă, dacă zici că e deștept, că trebuie să te ducă la tanti Emilia…